

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента Старинського Миколи Володимировича на дисертацію Тарасюка Юрія Васильовича на тему «Адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Створення дієвих механізмів забезпечення реалізації житлових прав громадян має надзвичайно важливе значення для добробуту населення й повинно бути визнане одним із провідних напрямів діяльності держави.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування мають створювати умови для реалізації громадянами права на житло, в тому числі через розвиток ринку нерухомості, використання бюджетних коштів для покращення житлових умов громадян, стимулювання житлового будівництва. Водночас завданням держави у цій сфері варто назвати й гарантування безпечності житла через застосування дозвільних процедур, контролю за житловим будівництвом, адміністративної відповідальності в житловій сфері. Названі функції публічної адміністрації у сфері реалізації права громадян на житло вимагають утворення належної та ефективної системи адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні.

Отже, виникає необхідність у комплексному теоретичному дослідженні адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні та обґрунтуванні практичних рекомендації щодо їх покращення з урахуванням євроінтеграційних процесів, формулювання напрямів вдосконалення адміністративного законодавства.

З огляду на це, дослідження Ю. В. Тарасюка є актуальним напрямом наукового пошуку. Актуальність теми також обумовлена необхідністю

об'єктивного та всебічного аналізу нормативної основи здійснення житлового будівництва та формулювання на цій основі концептуально завершених висновків.

Дисертація виконана відповідно до основних положень Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015, Концепції реалізації державної політики з нормативного забезпечення будівництва в Україні на період до 2015 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.07.2010 № 1436-р, Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695, Концепції державної житлової політики, схваленої Постановою Верховної Ради України від 30.06.1995 № 254/95-ВР, Плану законодавчого забезпечення реформ в Україні, схваленого Постановою Верховної Ради України від 04.06.2015 № 509-VIII, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 03.03.2016, а також Пріоритетних напрямів наукових досліджень Університету сучасних знань на 2017–2022 рр. (протокол Вченої ради Університету сучасних знань № 3 від 08.12.2016).

Цінність творчого пошуку здобувача полягає й у тому, що дисертація виконана з урахуванням науково-теоретичних досліджень різних галузей юридичної науки, аналізу не лише чинних нормативно-правових актів, які регулюють питання адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, а й законодавства та правозастосовної практики окремих зарубіжних країн. Саме це й дозволило вдосконалити понятійно-категоріальний апарат рецензованого дослідження, дослідити особливості реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів, адміністративних процедур забезпечення житлового будівництва в Україні та запропонувати напрями вдосконалення державної політики та адміністративного законодавства у цій сфері.

Мета і завдання дослідження (стор. 13–14), їх постановка та послідовність дозволяють розкрити основний зміст теми дисертації. Об'єкт та предмет дослідження сформульовані достатньо чітко та зрозуміло, що і дозволило комплексно проаналізувати поставлену проблему, не виходячи за межі наукової спеціальності.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, які сформульовані у дисертації. Гіпотезою дослідження є те, що на сьогодні майже відсутні наукові праці у яких комплексно, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень науки адміністративного права розкриваються питання сутності, системи і структури, особливостей адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні.

У контексті вирішення цієї проблеми здобувачем цілком слушно запропоновано низку теоретичних положень, змін та доповнень до вітчизняного законодавства, спрямованих на формування теоретичних уявлень та розробки власних пропозицій з удосконалення системи адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні.

Аналіз дисертації дає підстави вважати, що на всіх етапах дослідження використовувалися загальнонаукові методи пізнання (стор. 14–15), зокрема: діалектичний метод застосовано для з'ясування змісту житлового будівництва як об'єкта адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні; за допомогою історико-правового методу розкрито генезис адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. Методи абстрагування й узагальнення використано для з'ясування особливостей реалізації адміністративно-правових та організаційних форм і методів забезпечення житлового будівництва в Україні. Метод документального аналізу застосовано під час характеристики правових засад житлового будівництва. Структурно-логічний метод використано під час з'ясування системи суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, виявлення особливостей їх

адміністративно-правового статусу, встановлення кола публічно-правових принципів забезпечення житлового будівництва в Україні. За допомогою логіко-семантичного й аналітичного методів охарактеризовано процедури адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. Методи моделювання та прогнозування застосовано для з'ясування шляхів удосконалення адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері житлового будівництва в Україні та напрямів удосконалення державної політики й адміністративного законодавства в цій сфері. Порівняльно-правовий метод використано для узагальнення зарубіжного досвіду правового регулювання житлового будівництва та формування пропозицій щодо його використання в Україні.

Дисертація Ю. В. Тарасюка написана науковою мовою, грамотно, сприймається легко та з інтересом. Список використаних джерел оформлений відповідно до встановлених вимог і охоплює 271 найменування.

Основні положення та висновки дисертації викладено у 10 наукових публікаціях за темою дослідження: 5 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України включених до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International, 1 – в іноземному науковому періодичному виданні та 4 тезах доповідей і наукових повідомлень на наукових конференціях.

Достовірність одержаних особисто дисертантом наукових результатів і висновків, а також обґрунтованість сформульованих пропозицій і рекомендацій в значній мірі зумовлюються актуальністю дослідження та визначаються правильно обраним методологічним підходом до проведеного дослідження, всебічним використанням емпіричного матеріалу, що підтверджується результатами апробації на науково-практичних конференціях та публікаціями у фахових виданнях. Дійсно, ця наукова робота є комплексним дослідженням сучасного стану адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. Оцінюючи зміст цієї роботи, варто звернутися до тих її положень, які є

визначальними для розуміння авторської концепції, логіки, елементів отриманої наукової новизни та практичного її значення.

Перший розділ дослідження присвячено загальній характеристиці адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. Автором слушно розглянуто ретроспективу правового регулювання житлового будівництва в Україні, в результаті чого виокремлено п'ять ключових етапів історико-правового розвитку адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. Розкрито зміст та особливості житлового будівництва як об'єкта адміністративно-правового забезпечення. У проблемному аспекті висвітлені правові засади житлового будівництва, з'ясовано місце серед них норм адміністративного права, визначено напрями їх оновлення й розвитку.

У **другому розділі** досліджено зміст адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні. З'ясовано систему суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, виявлено її недоліки, зокрема: дублювання окремих повноважень, в тому числі контрольно-наглядових, таких суб'єктів; відсутність нормативної основи для координації та взаємодії суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва. Обґрунтовано поняття та здійснено класифікацію принципів забезпечення житлового будівництва в Україні, надано змістовну характеристику кожній групі принципів. Визначено та охарактеризовано адміністративно-правові форми забезпечення житлового будівництва, в тому числі: нормативно-правову; правозастосовну; організаційно-установчу; контрольно-наглядову. З'ясовано особливості методів такої діяльності (переконання, примус, метод приписів, заборон, дозволів, координаційний метод, метод субординації та реординації). Систематизовано адміністративні процедури адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні

Четвертий розділ присвячено **напрямам вдосконалення адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в**

Україні. З'ясовано проблемні питання у застосуванні адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері житлового будівництва. Запропоновано визначити швидке та добровільне усунення суб'єктом житлового будівництва порушень, виявлених під час контролю, обставиною, що пом'якшує його відповідальність. Проаналізовано зарубіжний досвід правового регулювання житлового будівництва та запропоновано авторське бачення напрямів його використання в Україні. Із метою вдосконалення державної політики у сфері житлового будівництва запропоновано розробити нову державну Концепцію вдосконалення державної політики у сфері житлового будівництва, а також окреслено ключові положення цього програмного документа.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені у дисертації положення можуть бути використані у науково-дослідній сфері – як підґрунтя для подальших досліджень і вирішення теоретичних питань, пов'язаних з удосконаленням адміністративно-правового забезпеченням житлового будівництва в Україні; у правотворчій сфері – під час розробки змін і доповнень до актів національного законодавства, за допомогою яких здійснюється адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні; у правозастосовній сфері – для вдосконалення діяльності суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні; в освітньому процесі – під час підготовки підручників і навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право», «Житлове право», а також на курсах підвищення кваліфікації для посадових осіб органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. З огляду на викладене, слід констатувати високий теоретичний рівень представленої дисертації та її практичне значення. При цьому, як і будь-яке оригінальне дослідження, воно має окремі дискусійні положення. У зв'язку з цим, необхідно звернути увагу наукової громадськості на деякі дискусійні моменти та спірні положення дисертаційної роботи Ю. В. Тарасюка:

1. Дисертантом у підрозділі 1.2 та п. 2 загальних висновків констатується, що житлове будівництво як об'єкт адміністративно-правового забезпечення являє собою врегульовану нормами адміністративного права та гарантовану державою діяльність, спрямовану на створення житлових будівельних конструкцій та умов для реалізації громадянами конституційного права на житло. Погоджуючись із загальною ідеєю автора, зазначимо про необхідність її уточнення за такими напрямками: що саме у створенні житлових будівельних конструкцій є об'єктом адміністративно-правового забезпечення (безпечність будівлі, законність забудови тощо). Також доречно було б й сформулювати авторське визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва».

2. Під час характеристики у підрозділі 2.1 дисертації системи суб'єктів адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні окремих ієрархічних зв'язків, варто було б приділити увагу й зв'язкам функціональним, особливо між органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування.

3. Аналізуючи у підрозділі 2.2 загально-правові принципи адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні, варто доцільно було б розглянути особливості реалізації таких принципів саме у діяльності суб'єктів спеціальної компетенції у сфері адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва в Україні.

4. Виявлені здобувачем у підрозділі 2.3 дисертації особливості реалізації нормативної форми забезпечення житлового будівництва є скоріш характеристиками сучасного стану нормативного забезпечення сфери житлового будівництва ніж особливостями форм його адміністративно-правового забезпечення. Загалом автором приділено надмірну увагу нормативному забезпеченню житлового будівництва в Україні (підрозділ 1.3. та суттєва частина підрозділу 2.3). Однак вбачається, що більший інтерес й практичну значущість мали б наукові пошуки саме у напрямі застосування інших форм діяльності публічної адміністрації у цій сфері (адміністративні

договори, юридично значимі дії тощо). Крім того, специфіка об'єкта впливу – житлове будівництво – зумовлює більш детальну розробку питань саме організаційних форм адміністративно-правового забезпечення.

5. У підрозділі 3.3 дисертації здобувачем одним із особливих напрямів покращення державної політики у сфері житлового будівництва названо забезпечення розподілу повноважень між суб'єктами адміністративно-правового забезпечення житлового будівництва з метою уникнення їх дублювання. Хотілося б почути як саме автором пропонується здійснити такий розподіл.

Варто зазначити, що викладені зауваження переважно мають дискусійний характер і тому суттєво не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вони викликані інтересом до цього дослідження, новизною та актуальністю питань, що розкриваються автором.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам. Зміст автореферату дисертаційного дослідження Ю. В. Тарасюка належним чином кореспондується із положеннями дисертації, її структурою та отриманими результатами. Рукопис дисертації оформлений відповідно до вимог МОН України, його тексту властивий формально-логічний спосіб викладення матеріалу. Робота є логічно завершеною та характеризується єдністю форми і змісту та свідчить про особистий внесок дослідника в юридичну науку.

Дисертація Ю. В. Тарасюка є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке містить нові теоретичні положення й висновки, результати необхідних наукових узагальнень предмета, що досліджується, практичні рекомендації, які в сукупності розв'язують наукове завдання, що має важливе значення для науки адміністративного права України. Тема і зміст дисертації відповідають спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Таким чином, рецензована дисертаційна робота «Адміністративно-правове забезпечення житлового будівництва в Україні» підготовлена згідно

з нормативними вимогами до такого виду робіт, а її автор – **Тарасюк Юрій Васильович** – відповідно до пунктів 9, 11–13 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

**Професор кафедри адміністративного,
господарського права
та фінансово-економічної безпеки
Сумського державного університету
доктор юридичних наук, доцент**

М.В. Старинський

